

Ekološke zanimljivosti

Da li ste se ikada zapitali gdje završe stari kompjuteri, frižideri ili televizori. **ABC.com** je otkrio da mnogi takvi proizvodi koji se odbace u razvijenim zemljama kao što su Nemačka, Engleska i SAD odlažu u Africi. Primer je Akra u Gani.

Elektronski otpad – Akra u Gani

Tone elektronskog otpada iz razvijenog sveta se tamo transportuje, i većinu tih uređaja rasklope i spale siromašna deca koja skupljaju staro gvožđe i izlažu se teškim metalima i kancerogenim isparenjima. Osim što uništava zdravlje ljudi, elektronski otpad ima jako štetan uticaj na zemljište i vodu. Analize koje je izvršio **Grinpisov** naučnik su pokazale izuzetno visok nivo olova, kadmijuma, arsenika, dioksina i furana u zemljištu i rijekama. Međutim, Gana je samo jedan od primjera. Slični otpadi se mogu naći i u Nigeriji, Vijetnamu, Indiji, Kini i Filipinima. UN procijenjuje da se godišnje baci **oko 50 miliona** tona elektronskog otpada i da veći dio završi u zemljama u razvoju. O razlogu odlaganja elektronskog otpada na ovaj način, dovoljno govori i činjenica da je cijena propisnog odlaganja starog CRT monitora u Nemačkoj 5,3 dolara, a cijena da se taj monitor utovari na brod za Gana – 2,2 dolara. Svjetski problem elektronskog otpada je veliki i sigurno zaslužuje više medijske pažnje nego što je trenutno ima.

Vodeći kontinent u godišnjoj proizvodnji elektronskog otpada je Sjeverna Amerika sa preko 20 miliona tona, iza koje slijede Evropa i Azija sa po oko 14 miliona tona i ostali kontinenti koji su na nivou oko 5 miliona tona.

Analize koje su sproveli stručnjaci evropskih država pokazuju kako je početkom devedesetih godina prošlog vijeka udio elektronskog otpada u ukupnom evropskom kućnom otpadu iznosio oko 2%, odnosno 4 miliona tona. Krajem devedesetih godina količina elektronskog otpada se povećala na 6 miliona odnosno na 4% u kućnom otpadu. Procijenjuje se da će rast količine elektronskog otpada u Evropi biti po stopi od 5% godišnje. Poređenja radi, rast količine elektronskog otpada danas je već tri puta veći od porasta komunalnog otpada.

I delfini daju jedni drugima imena

Ljudi nijesu jedini koji daju imena, kažu istraživači jedne vrste delfina - ***Tursiops truncatus***. Karakteristični žvizdci delfina mogu da služe da se međusobno razlikuju i prepoznaju po zvuku čak i da ih upućuju na druge po imenu.

Naučnici su otkrili da svaki delfin ima svoj karakterističan zvižduk koga drugi delfini prepoznaju čak i kada ga čuju reprodukovanog preko zvučnika. Ovo ukazuje da žvižduk ne prepoznaju prema kvalitetu zvuka njihovog glasa, već kao ime.

~

Kad bi nestao „***Vitki lori***“, majmun velikih očiju iz Šri Lanke koji se hrani insektima, nestala bi i cijela jedna grana sa evolucijskog drveta života.

Kako bi se spriječio gubitak lorija i mnogih drugih vrsta s tek nekoliko srodnika, Zoološko društvo Londona odlučilo je da otkrije najranjivija jedinstvena stvorenja na Zemlji i pokuša da im pomogne.

Fondacija nazvana **EDGE (Evolutionary Distinct and Globally Endangered, Evoluciono osobeni i globalno ugroženi)** objavila je listu od 100 vrsta sisara s neobičnim karakteristikama koje su izložene riziku izumiranja.

U slijedećih pet godina, EDGE se nada pokretanju plana zaštite za svih 100 vrsta. Takođe, planiraju sličan program za vodozemce i ptice.

„VITKI LORI“

"Mikro svinje" sve popularniji ljubimci

"Mikro svinje" dovoljno su male da stanu u šolju za kafu. Odrasli primjerci dostižu visinu od oko 35 santimetara, a u Velikoj Britaniji su postale toliko popularne da ih je gotovo nemoguće nabaviti.

"Mikro svinje" teške su po rođenju svega oko 250 grama, a nakon dvije godine dostižu punu visinu od 30 do 40 santimetara i težinu od 18 do 30 kilograma. Žive oko 18 godina.

Mrav -"buldog"

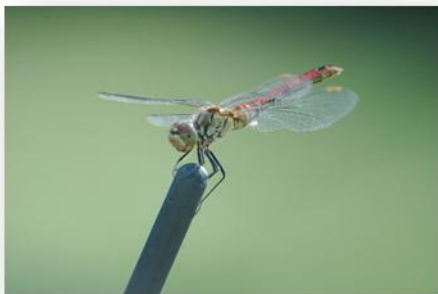
Australijski mrav-buldog dugačak 25 milimetara koristi svoj oštar vid i otrovne ubode da bi otkrio i ulovio plijen. Ovi usamljeni grabljivci često vrebaju u zasjedi u blizini cvjetova da bi uhvatili pčele, a ponekad uspijevaju da ih zgrabe još u vazduhu.

Zamislite osu sa otkinutim krilima i imaćete dobru predstavu o mravu-buldogu. Sličnost nije slučajna: veruje se da su mravi evoluirali upravo od predaka nalik na ose. Buldozi su se oduvek smatrali jednom od najstarijih vrsta mrava. Oni su oličenje anatomije i ponašanja koje stručnjaci smatraju arhetipskim za pretka svih mrava: veliko tijelo, duge noge, oštar vid, otrovan ubod i relativno usamljeničke navike.

Iako uzorci fosila pokazuju da su mravi-buldozi nekada bili rasprostranjeni širom svijeta, danas ih ima samo u Australiji.

Borci za očuvanje životne sredine u Australiji slave rođenje rijetke vrste patuljastog nilskog konja u jednom od zooloških vrtova u Sidneju. **Pigmejski ili patuljasti nilski konj** (*Choeropsis liberiensis*) je predstavnik porodice Hippopotamidae. Živi u šumama i močvarama zapadne Afrike. To je noćna životinja biljojed. Visine je do 75 cm i težine oko 180 kilograma. Žive usamljeniji život nego njihov krupniji rođak. Boja kože im je zelenkasto-crna.

- *Krtica za samo jednu noć može da iskopa tunel dug 91.4 metra.*
- *Krtice mogu biti izvrsni plivači. U Škotskoj je nađena jedna dok je ronila na udaljenosti od 2.4 kilometra od obale.*
- *Nojevo jaje ima zapreminu kao 24 kokošja jajeta. Da bi se skувalo potrebno je od 40 minuta, do 1.5 sati, a njegova ljuska neće pući čak ni pod težinom oko 127 kilograma.*
- *Vilin konjic lovi hranu pomoću korpe koju formira posebnim položajem nogu.*
- *Kanarinci su najdugovečnije ptice ljubimci. Ponekad žive i 30 godina, iako je njihov prosječni životni vek od 12 do 15 godina.*
- *Bik nije u stanju da razlikuje crveno od bilo koje druge boje.*
- *Okolje leptira sastoji se od blizu 17.000 sočiva. Svako od njih posjeduje optičku moć oka.*
- *Slon može usisati svojom surlom 9.08 litara vode.*
- *Proučavanje života crvendaća pokazalo je da ova ptica dnevno pojede 4.26 metara glista i tako se ugoji za 41 %.*
- *Kivi, vrsta ptice, ponekad izleže jaja koja su teška kao četvrtina njenog tjela.*

